

VESTREGATA

Urpremiere 28. April, Scene Vest

Spilleperiode: 28. April-28. Mai, 2016

INSPIRASJONSMATERIALE

I dette heftet finner dere oppgaver til for- og etterarbeid og ideer til samtaler og diskusjoner.

Undervisningsopplegget har mål fra K 06 og kan brukes i flere fag.

Heftet er til inspirasjon, du velger selv fag og tidsbruk. Heftet inneholder også praktisk informasjon og kontaktinformasjon i forbindelse med billettsalg eller andre henvendelser.

Praktisk informasjon

Billetter og priser

Billetter til forestillingen fås kjøpt via teatrets markedsavdeling.

Ta kontakt med Hans-Pål Brekkås, tlf. 776 06414, e-post: hans@ht.tr.no

Pris: 130,- per elev, og 1 lærer gratis per klasse

For datoer og spilletidspunkt se vår hjemmeside www.ht.tr.no

Tilgjengelighet

Hålogaland Teater har tilrettelagte plasser for rullestolbrukere, og vi har teleslynger til utlån for hørselshemmede.

Vennligst oppgi ved bestilling dersom det er behov for rullstolplass. Teleslynge fås i billettluken på teatret.

Varighet ca. 2 t, 15 min (inkl. pause)

Vestregata

Et nyskrevet stykke lokalhistorie om et klassesdelt Tromsø på 1960-tallet inspirert av en sann historie fra Vestregata 66.

Johanne bor i en kommunal bolig i Vestregata sammen med datteren Synnøve. I samme hus bor fire andre damer - Helga som er gift med han Edvartsen, Grete som har 5 barn, Gunda som har bilder av døde statsledere på veggen, og Angel som er religiøs og drikker i smug. Fina bor på legd og kommer innom for å bytte underbukse, mens Lily er den snille som passer på Johanne.

Johanne går ute om natten. Tanker går i ring om Dolfen (hennes kallenavn på Hitler) og hun klarer ikke å arbeide på renseriet fordi hun egentlig vil bli syerske.

Kvinnene i Vestregata har store drømmer for framtida, men fattigdommen hindrer dem fra å komme noe sted. For Johanne og Synnøve får den katastrofale konsekvenser.

Vestregata er et kvinneportrett fra en brytningstid i norsk historie. Maja Bohne Johnsen har skrevet en gripende lokalhistorie, med fruktig nordnorsk språk der komikk og alvor går hånd i hånd.

Prosjektet er et samarbeid mellom

Hålogaland Teater og Dramatikkens hus

Takk til Perspektivet Museum for utlån av historiske bilder av Tromsø og Vestregata

Kunstnerisk Team :

Av: Maja Bohne Johnsen

Regi: Nina Wester, Ingrid Forthun

Scenografi og Kostyme: Dordi Strøm

Lyddesign: Jim-Oddvar Hansen

Lysdesign: Elisabeth K. Nilsson

Dramaturg: Tale Næss

Skuespillere:

Maria Bock, Guri Johnson, Kristine Henriksen, Pernille Dahl Johnsen, Anethe Alfsvåg

Ida Løken Valkeapää, Trond Peter Stamsø Munch, Inge Kolsvik

Statister fra Lille Hålogaland Teater: Kine Eliassen og Ingrid Mikalsen Deinboll, Tove Funderud Skogvang, Fia Augusta Bøckmann

Maja Bohne om teaterstykket:

Å skrive er en evig higen etter å si noe om det som ikke er så lett å si noe om på annen måte. Det er derfor jeg alltid har vært så glad i prosa, poesi og dramatikk.

Vestregata er inspirert av historier som jeg selv vokste opp med som barn.

Det vil si at historien er inspirert av min mors barndom. Det er viktig å si at dette er fiksjon, jeg har brukt historiene som inspirasjon til å lage en historie.

Jeg prøver å si noe om det å ikke greie å reise seg i sitt eget liv - og at det er mange faktorer som spiller inn og avgjør om vi går under eller flyter.

Til grunn for tematikken har jeg brukt et sitat av Cora Sandel:

"Det var noe annet hun skulle ha levd, noe annet enn dette. Det går en sti noested hun ikke finner. Det er og det er ikke hennes egen feil"

Sitatet er hentet fra *Alberte og friheten*.

Det er ikke sånn at det går bra til slutt – sånn helt av seg selv. Vi må gjøre noe, ta gode valg for oss selv og evne og gå videre når ting ikke blir som vi hadde tenkt eller drømt om. Samtidig så blir ikke vi mennesker til i et vakum. Vi er alle helt avhengige av de vi har rundt oss og samfunnet vi lever i. Og har vi ikke støtte så kan selv de beste av oss visne, så "det er og det er ikke vår egen feil". *Vestregata* prøver å si noe om dette. En generasjon kvinner som ble offer for fortrykkende strukturer rundt dem. Noe som hindret dem i å få brukt sine evner og talenter. På grunn av dette ble mange av dem syke på en eller annen måte.

Dette er et faktum for generasjoner av kvinner, men også menn. Spesielt menn i arbeiderklassen. Dette betyr ikke at man skal frata enkeltmennesket alt ansvar for eget liv. Vi har også et ansvar selv. Slik JOHANNE, moren og en av hovedpersonene i *Vestragata*, også har et ansvar for hvordan hennes liv blir. Ingen er bare et offer for omstendighetene selv om vi alle er ofre for våre omstendigheter. Kanskje et paradox, men ikke desto mindre sant. Tror jeg.

Handlingsresyme:

Vestregata handler om livene til 8 kvinner knyttet til en kommunal bolig i Tromsø på 60- tallet. Hovedpersonene er en mor, JOHANNE, og hennes datter, SYNNOVE. Johanne sliter med å takle livet sitt. Hun har åpenbare evner hun brenner inne med og det er i det bålet at hennes datter Synnøve blir brent.

I første akt følger vi Johanne og Synnøve fram mot at Johanne innlegges på Åsgård for første gang og Synnøve havner på barnehjem. I andre akt møter vi dem igjen når Synnøve er 15 år og vi beveger oss mot et oppgjør mot det gamle samfunnet. Synnøve stiller spørsmål ved at kvinnene i *Vestragata* ikke griper tak i tingene. At de "feier jordkloden under matta" som hun sier. Synnøve representerer på mange måter en hel generasjon - de såkalte 68-erne som nektet å akseptere tingenes tilstand og som organiserte seg politisk for å få til en bedre fremtid for både kvinner og menn. Men Synnøve er også sårbar. Når Johanne sier "Det er der huden er tynnest at verden siver inn Synnøve, hos deg er det at du ikke har en far, at du er farløs. Det gjør deg tynnhudet på plasser du selv ikke vet om en gang", så svarer Synnøve: "Det er du som er min tynne hud, Mamma". Så våre mødre (og fedre) kan være vår tynne hud. Vår oppvekst kan skape et mykt punkt i kropp og sjel som gjør at vi kan gå i stykker om noen eller noe treffer oss for hard akkurat der.

Personer i Vestregata 66

Johanne - Hovedperson og mor til Synnøve

Synnøve - Datteren til Johanne (6 år i prolog i 1959, 10 år i første akt og 15 år i andre akt)

Helga - Gift med han Edvartsen

Grete - Har fem barn med en periodedranker

Gunda - Bor på 10 kvadrat og har bare bilder av døde folk på veggene

Angel - Strengt religiøs men som drikker i smug

Fina - Bor på legd og kommer innom for å bytte underbukse

Lily - Bor oppi gata, og er den snille som passer på Johanne

Tromsø

Teaterstykket er inspirert av historier fra Vestregata i perioden 1959- 1968

1960 - Tromsøbrua gir forbindelse med fastlandet

1961 - Fjellheisen åpner for trafikk

1964 - Tromsø Lufthavn åpnes

1965 - Tromsdalen kirke (Ishavskatedralen) innvies

1969 - Storbrann ødelegger deler av den gamle trehusbebyggelsen i sentrum

1972 - Verdens nordligste universitet, UIT, åpner i Tromsø

Før forestillingen

For at elevene skal få best mulig utbytte av teaterbesøket anbefaler vi at dere har lest innledningen om teaterstykket og at dere samtaler rundt innhold og tematikk.

Utdypende samtale om tema

Både i oppveksten og senere i livet blir vi preget på godt og vondt av opplevelser og omgivelsene rundt oss.

- Hva er det som avgjør om det går bra med oss i livet?
- Hvordan vet man at man tar riktige og gode valg for seg selv?
- Er det avgjørende at man har støtte fra omgivelsene rundt seg for å takle livet på en god måte?
- Alle har et ansvar for sitt eget liv. Har vi også ansvar for å støtte og hjelpe andre som vi ser trenger det? På hvilken måte?
- Nevn noen kritiske punkt i livet eller kriser som kan være med på å prege livet videre

En signifikant annen.

En gutt sa en gang at det var en bussjåfør som ble redningen i livet hans.

Gutten hadde det ikke bra. Han opplevde omsorgssvikt hjemme og skolen og samfunnet ellers fanget ikke opp hans utfordringer. En bussjåfør smilte varmt til han hver dag og spurte hvordan han hadde det. Dette var avgjørende for hans liv. Han ble sett av noen.

- Drøft sammen hvorfor det er viktig å bli sett. Gi eksempler
- Reflekter hvilken betydning det kan ha for noen når andre bryr seg
- Noen personer er viktigere enn andre. Signifikante personer kan være med på å utvikle selvbildet vårt og har stor betydning i livet for mange. Foreldre, søsken, venner, lærere, trenere osv.
Nevn eksempler på andre som kan være betydningsfulle personer

Etter forestillingen

Etter forestillingen kan klassen jobbe med en eller flere av disse oppgavene for å oppsummere og bearbeide teateropplevelsen. Her vil du finne varierte oppgaver som treffer mål fra flere trinn. Oppgavene innbyr til refleksjon, diskusjon, tekstskaping og kreativitet.

Samtale om personer og innhold

- Hvordan opplevde du teaterforestillingen?
- Nevn eksempler på scener som gjorde spesiell inntrykk på deg. Begrunn og forklar hvorfor du nevner akkurat dette
- I forestillingen møter vi åtte kvinner med ulike historier. Samtal om deres liv og utfordringer
- Har forestillingen noen spesielle virkemidler? Humor, språk, kontraster, scene, lyd, lys mm. Hva gjør dette med din opplevelse av teaterstykket?
- Hva er budskapet i teksten?

Refleksjonsoppgaver

- Historien handler om å ta ansvar for eget liv og de faktorene som er avgjørende for at det går bra med deg eller ikke.
Hvilke faktorer kan være med på å avgjøre hvordan du takler livet positivt?
Hvilke faktorer kan være med på at det ikke går så bra?
- Er historien relevant i dag? Kunne noe lignende ha skjedd i dagens Tromsø?
- En del av livet handler om det å reise seg igjen gang på gang når man føler motgang. Det å mislykkes og føle seg dårlig er helt normalt. Vi reagerer forskjellig. Hva gjør du når du ikke når målet og drømmene dine?

Drøft påstandene

- Det er mulig å snu motgang til en ressurs.
- Humor er en viktig ressurs i oss mennesker når livet går imot deg
- Livet er skjørt
- Alle kan reise seg og gå videre i livet om de bare prøver nok.
- Barn skal ikke ta ansvar for sine foreldre
- Å melde ifra om omsorgssvikt er en samfunnsplikt

Motivasjon

Hva gir deg styrke, og gjør deg glad og motivert?

Lag en ordsky hvor du fyller inn ord og navn på personer som motiverer deg. Denne skal minne deg på optimisme og positive tanker.

www.wordle.net

Passe perfekt

Mange lider i dag fordi de har for høye krav til seg selv. Det kan få store konsekvenser. Det er viktig å være realistisk med tanke på egne mål og kjenne på at man er god nok.

Send et kompliment på sms til deg selv.

Tromsø

Se på bilder fra Tromsø og Vestregata i fotoarkivet til Perspektivet museum.

<https://www.flickr.com/photos/perspektivtmuseum/collections/72157629805948675/>

Skriveoppgaver

Intervju

Lag et intervju med noen som vokste opp i Tromsø på 60 tallet. Skriv spørsmål og svar om til en sammenhengende tekst.

Stikkord til inspirasjon: oppvekst, boforhold, arbeid, familieforhold, økonomi, utdanning, byens utvikling, framtidsdrømmer.

Annerledes, men ikke alene

Skriv en tekst inspirert av en sann historie der hovedpersonen har en litt annerledes familie- og bosituasjon en andre. Kan du skildre denne personens tanker og opplevelser av hverdagen opp mot hvordan ”utsiden” ser på situasjonen.

Fullt hus

Tenk deg at du bodde i en kommunal bolig sammen med 4-5 andre familier. Hvordan ser du for deg at det ville vært. Skriv en fruktig og underholdende tekst om en dag i huset.

Never give up

Skriv en engelsk tekst som handler om å ikke gi opp.

Kreative oppgaver

Billedbok:

Lag en billedbok til Synnøve. Skriv en oppmuntrende og fin historie med et godt budskap. Denne skal være hennes trøst i livet.

Byvandring

Bli kjent i Tromsø. Ta stemningsbilder med mobilen din.

Eksperimenter og utforsk med forskjellige filter. (Kan du få det til å se gammeldags ut?)

Velg et bilde hver og lag en utstilling i A5 format.

Arkitektur

Tegn et hus i Tromsø sentrum i perspektiv.

Tegn rommet ditt i fugleperspektiv

Visuelle uttrykk - Design

Lag et digitalt symbol som er inspirert av dine styrker. Symbolet skal gi beskyttelse for kropp og sjel der huden er ”tynn” og har et ”mykt punkt.”

Ha fokus på form, farge og komposisjon.

Skriv et kort blogginnlegg om designprosessen og en forklaring på hva symbolet betyr for deg.